

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. I. Quibusdam præmissis referuntur sententiæ, & prima conclusio
statuitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

ras nature sic ordinatae, & ex alia ostendatur A
efficacia divini auxilii.

Adde cum D. Thoma, quæst. præcedenti art.

16. quod quavis ad particularem provisorium

perpetuum excludere malum & defectum ab iis

perpetuum gerit curam, secus tamen ad proviso-

rium universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

universale; cum enim hic respiciat bonum

non sancta, id est peccatrice. Similiter quando
D. Thomas hic art. 3. ad 1. ait: *In quantum igitur
Deus quibusdam non vult hoc bonum quod est vita æ-
terna, dicitur eos habere odio, vel reprobare.* *Ly non
vult, non est accipiendum negative, pro negatio-
ne volitionis, sed positive, pro actu volitionis.*

Ex dictis inferes, reprobationem sic rectè à 23
Cajetano definiri hic art. 3. *Reprobatio est præscien-
tia, seu providentia de his qui ab æterna vita exclu-
duntur, cum voluntate permittendi culpam, & infer-
endi damnationis pœnam.* Quam definitionem eli-
cuit ex verbis S. Thomæ in eodem articulo di-
centis, quod *Reprobatio non nominat præscientiam
tantum, sed etiam voluntatem permittendi aliquem
cadere in culpam, & inferendi damnationis pœnam.*

ARTICULUS II.

*An reprobatio provisionem demeritorum ante-
cedat, vel illam supponat. seu ab ea ut à
causa motiva dependeat?*

§. I.

*Quibusdam præmissis referuntur sententia, & pri-
ma conclusio statuitur.*

Notandum primò ex D. Thoma in 1. ad An- 22
nibal. dist. 41. quæst. unicâ art. 3. in repro-
batione duas includi voluntates, seu volitiones.
Una est voluntas denegandi gloriam ut rem in-
debitam, & ad quam nullum jus habent homi-
nes, etiam ad illam ordinati per voluntatem Dei
antecedentem, & providentiam generalem or-
dinis supernaturalis; maxime quia illud amife-
runt per peccatum primi parentis. Altera verò
est voluntas puniendi, & infligendi pœnam æ-
ternam damni & sensûs, propter peccata com-
missa. Prima vocatur à D. Thoma citato, *volun-
tas de contradictorio, secundum quam vult aliquem
non salvare.* Altera, *voluntas de contrario, secundum
quam vult aliquem damnare.* Aliter eam appellare
solent Recentiores Theologi: primam enim
vocat, *reprobationem negativam*, non quod illa
in sola negatione prædestinationis consistat, ut
existimant aliqui, quos supra impugnavimus;
sed quia ad carentiam gloriæ, ut est pura nega-
tio beneficii impediti, terminatur. Alteram, *re-
probationem positivam* appellant, quia positive
respicit pœnam damni & sensûs, quam reprobis
ob peccata commissa promeretur.

Notandum secundo: Reprobationem negati- 23
vam in hoc à positiva differre, quod hæc habet
non solum terminum à quo, nempe exclusionem
à gloria, sed etiam terminum ad quem, scilicet
pœnam, sive damni, sive sensûs: Illa verò solum
habet terminum à quo, nempe exclusionem à
gloria, ut beneficio indebito, non verò termi-
num ad quem, quia ex vi exclusionis ut sic præ-
cisè, & ut habet rationem puræ negationis, non
intelligitur reprobis esse damnandus, aut ulli
pœnæ, sive damni, sive sensûs deputandus.

Notandum tercio: Hic solum nos agere de 24
præscientia demeritorum personalium, seu pec-
catorum actualium quæ à reprobis committun-
tur: utrum verò prævio peccati originalis, sit
causa motiva reprobationis, articulo sequenti
discutiemus.

His præsuppositis, misso errore Calvinæ, alio-
rumque Hæreticorum hujus temporis, asseren-
tium

tium Deum ante omnem prævisionem operum decrevisse aliquos non solum excludere à gloria, sed etiam æternâ penâ punire, ac in eum finem illos impellere ad peccandum, & ad omnia flagitiorum genera perpetranda: qui error damnatur à Tridentino sess. 6. can. 12. ubi definitur nullâ à Deo prædestinari ad malû, sed ad bonû.

25 Prima sententia inter Catholicos asserit, utramque reprobationem, tam positivam, quàm negativam, supponere præscientiam peccatorum, & ab ea tanquam à causâ motiva & meritoria dependere Ita, docent omnes Authores negantes efficacem electionem prædestinatorum ad gloriam ante prævisa merita, quos disp. 2. retulimus: præcipue Catharinus, qui in oppositam sententiam debaccharur, illam duram, impiam, & crudelem appellans; secutus in hoc Faultum Regiussem, Semipelagianorum coriphæum, qui in libris de gratia & libero arbitrio, ac ter etiam in eam invehitur, & *gentilitio superstitiosis impietatem*, appellat. Hanc etiam docuit Magister Soto ad cap. 9. Epist. ad Romanos, quamvis postea in fine libri quarti sententiarum, loquens de opposita sententia, dicat: *Nescio si calamum iterum questioni ad moverem, an mentem mutarem, ut in hanc sententiam irem.*

26 Secunda ergo opinio distinguit inter reprobationem positivam & negativam, & inter voluntatem excludendi à gloria ut beneficio indebitum, & infligendi penam damni & sensûs, & primâ docet supponere præscientiam demeritorû, in illa fundari; non tamen secundâ, sed hanc ex puro divinæ voluntatis beneplacito ortû ducere. Ita communiter docent Thomistæ, quos referunt & sequuntur Salmanticenses tract. 6. disp. 8. dubio 1. & Joannes à S. Thoma disp. 10. art. 1. cum quibus

27 Dico, ante prævisionem omnis demeriti personalis, voluit Deus aliquibus denegare gloriam, seu illâ gloriam ut indebito beneficio excludere.

Probari potest, in primis hæc Conclusio ex illis verbis Pauli ad Roman. 9. *Cum nondum nati fuissent, aut aliquid boni vel mali fecissent, non ex operibus, sed ex vocante dictum est: Iacob dilexi, Esau autem odio habui.* Sed quia hoc celebre Apostoli testimonium disp. 2. fusè expendimus, omnesque Adversariorum eversiones ibidem confutavimus: hic solum cum D. Thoma ibidem lect. 2. annotandum est, Apostolum in his duobus filiis, ex iisdem parentibus, ex eodem concubitu, & eodem tempore natis, aptissimum apposuisse exemplum: Primò ad excludendum Judæorum errorem, confidentium de meritis patrûm. Secundò ad rejiciendum errorem Astrologorum, qui diversitatem eorum quæ hominibus accidunt, nativitati attribunt, & diversitati constellationum sub qua nati sunt. Tertio ad retundendum errorem Pelagianorum, dicentium secundum merita præcedentia gratiam dari. Quarto ad explodendû errorem Origenis, qui posuit quod animæ hominû simul cû Angelis creatæ sunt, & quod pro meritis eorû quæ ibi egerunt, diversitate vitæ fortiuntur: secundum quem non potest verificari illud Apostoli, *Cum nondum aliquid boni aut mali egissent.*

28 Addit S. Doctor in fine hujus lætionis: *Sicut autem delectio de qua hic loquitur, pertinet ad æternam Dei prædestinationem, ita odium de quo hic loquitur, pertinet ad reprobationem, quâ Deus reprobat peccatores, nec est dicendum quod ista reprobatio sit temporalis.* Per quod excluditur responso quo-

andam Recentiorum, asserentium hæc verba Prophetæ: *Iacob dilexi, Esau autem odio habui,* non intelligi de dilectione pertinente ad æternam prædestinationem, nec de odio ad reprobationem æternam spectante: quia probabilissimum putant, Esau non fuisse reprobatum à regno cælorum, sed solum à temporalihæreditate repulsum: juxta illud Malach. 1. *Posui montes eius in solitudinem, & hereditatem ejus in dracones deserti.*

Sed hi authores ad temporalia solum respiciunt, & corticè litteræ solum attendunt, nec advertunt Apostolû hæc verba Prophetæ, ad mysticam & spirituale sensum elevasse, eaque allumpliè ad probandû Deum absque ullius injuria, quoddam secundum propositû elegisse ad gloriam, & aliis tantû beneficium voluisse negare, ante prævisa illorû merita vel demerita: quam sententiâ se prosequitur Augustinus Epist. 105. & quæz. 2. ad Simplician. ac alibi sæpe. Unde an Esau fuerit reprobatus à vita æterna vel solum à temporalihæreditate repulsum, nihil refert ad propositum, cum in hoc non consistat vis apostolici discursûs, sed Apostolus hic Iacob & Esau, in typum & figuram omnium electorû & reproborû assumat.

Addo quòd, idem Apostolus ad Hebræos 12. Esau inter peccatores & impenitentes numerat: quod non leve argumentum est, ipsum non solum à temporali hæreditate, sed etiam à cælesti regno fuisse exclusum ac reprobatum. Ne quis, inquit, fornicator, aut prophanus, ut Esau, qui propter unam escam vendidit primitivam suam: scitote enim quoniam & postea cupiens hereditare benedictionem, reprobatus est; non enim invenit penitentiam locum, quamquam cum lacrymis inquisisset eam. Scio aliquos hoc interpretari cum Theophilacto & Cæterano, de penitentia apud Isaac patrem sumam, & de reprobatione ab ejus benedictione, sed D. Chrysostomus homil. 31. ad Hebr. & D. Thomas super cap. 12. ejusdem Epistolæ alique SS. Patres communiter, Esau non veram penitentiam erga Deum habuisse existimant.

Probatu secundo conclusio cælestri testimonio D. Thomæ, desumpto ex loco supra citato ad Annibaldum, ubi hæc scribit. *Voluntati divinæ de salute hominis, duplex voluntas opponi videtur: scilicet voluntas de contradictorio, secundum quam vult aliquem non salvari & voluntas de contrario, secundum quam vult aliquem damnare. Prima quidem voluntas non requirit aliquam rationem ex parte voluntatis, cum salus gloriæ non sit debita natura humane; non enim requiritur ratio, quare non dem alicui dari non debeo. Sed voluntas damnationis respicit rationem voliti ex parte damnati, cum damnatio de debito reprobatur.* Quibus verbis nostram conclusionem, & docuit, & probavit. Deus enim est supremus gloria dominus, nullique homini gloria debetur: Ergo absque ullius injuria, vel crudelitate nota, potest efficaciter decernere, illam quibusdam conferre, & aliis negare, absque eo quòd ex parte hominum meritum vel demeritum propriæ voluntatis supponatur. Patet Consequencia: Tum quia in hoc ratio supremi dominij consistit, posse scilicet facere de se sua quidquid voluerit, & absque alterius injuria. Tum etiam, quia in dando uni, & negando alteri, quod nulli eorum debetur, nulli interrogatur injuria aut injuria. Unde inquit S. Thomas hic art. 5. ad 3. *In his quæ ex gratia dantur, potest aliquis pro libito suo dare cui vult plus vel minus (dummodo nulla subtrahat debitum) absque præjudicio iustitiæ.* Et hoc est quòd dicitur

paterfamilias Matth. 20. cap. Tolle quod tuum est, & vade, an non licet tibi quod volo facere? Denique quia prima gratia nulli hominum est debita, potest Deus decernere, eam aliis dare, & aliis negare, absque injuria & crudelitate nota: Ergo idem etiam potest dici de gloria.

Respondent Adversarii, quòd licet Deus, ut supremus gloriae Dominus, absolute potuisset in se gerere, non tamen ex suppositione elevationis naturae humanae ad ordinem supernaturalem, & voluntatis antecedentis quae vult omnes homines salvos fieri. Tum quia ex vi istius elevationis, & voluntatis, manent homines ordinati ad gloriam, eaque fit illis quodammodo debita: velle autem negare alicui debitum, absque praesupposita culpa, injuriosum est. Tum etiam, quia istae duae voluntates: desiderare omnibus gloriam, & ante praeviam culpam velle efficaciter aliquibus eam negare, videntur repugnantes, & impossibiles.

Sed contra hanc doctrinam & responsionem plures fieri possunt instantiae. In primis enim falsum est, quòd supposita tali elevatione, & voluntate antecedenti, gloria sit hominibus debita. Tum quia ex vi illius voluntatis non debentur homini auxilia efficaciter; alias nulli possent, ei voluntate supposita, absque culpa denegari: Ergo ex vi illius, actualis gloriae debitum debita non est; non enim stat finem deberi, absque debito mediorum, efficaciter ad illum conducendum. Tum etiam, quia si gloria esset debita ex vi hujus voluntatis, praedestinatio non esset specialis providentia intra ordinem gratiae, nec donum perseverantiae finalis esset beneficium speciale, quòd repugnat Tridentino sess. 6. cap. 13. & D. Thomae 1. 2. quaest. 114. art. 9.

Secundo, Dato quòd ex vi illius elevationis & voluntatis antecedentis, debita esset gloria aliquibus hominibus vagè & in communi, non esset tamen debita istis aut illis in particulari: Ergo dato quòd illa elevatione & voluntate supposita, Deus non potuerit in sensu composito velle efficaciter omnes homines a gloria excludere, potuit tamen ante omne demeritum velle efficaciter his aut illis in particulari, gloriam ut beneficium in debitum denegare, etià ante praeviam demerita.

Tertio, Supposita hac elevatione, & voluntate, potest Deus, in sententia Adversariorum, aliquibus gratiam congruam negare, nullis eorum praevius demeritis: Ergo pariter poterit aliquos ante praeviam demerita a gloria excludere. Patet Consequencia: Deus enim non minus est gloriae quam gratiae dominus, nec gloria ex vi hujus voluntatis hominibus magis est debita, quam gratia congrua: Ergo si istam potuit velle efficaciter quibusdam negare, nullis praevius demeritis, illam similiter ante praeviam demerita, absque iniustitia denegare potuit, non obstante naturae humanae elevatione.

Denique id quòd addunt Adversarii in eadem responsione: nempe has duas voluntates, velle scilicet voluntate antecedente salutem omnium hominum, & velle ante praevisionem demeritorum aliquos a gloria excludere, esse repugnantes & impossibiles, falsum est: Tum quia licet haec duae voluntates circa idem objectum versentur, illud tamen (ut infra ostendemus) sub diversis motivis & rationibus attingunt. Tum etiam, quia in omnium sententia, Deus, quantum est de se, voluntate antecedenti sibi complaceat in gratia efficaci, vel congrua, omnibus danda, & tamen

A ante omnem culpam praeviam vult illam quibusdam denegare: Ergo etiam respectu gloriae, ante omnis culpa praevisionem poterit duplicem illam voluntatem.

Quarto principaliter arguitur. Finis prius est intentus quam media, & ex intentione finis agens intellectuale movetur ad electionem mediorum. Ex quo principio supra intulimus, prius Deum eligere praedestinos ad gloriam, quam praedestinet media efficaciter ad illam. Sed finis a Deo intentus in reprobatione, est excludere reprobos a regno caelorum, ad ostensionem suae iustitiae in illis, & suae misericordiae in praedestinatibus: Ergo prius nostro modo concipiendi, est voluntas in Deo excludendi aliquos a regno caelorum, quam permittere & praevidere peccata, & consequenter reprobatio negativa non fit ex praesentia peccatorum, sed ex simplici Dei voluntate procedit.

Confirmatur & magis illustratur haec ratio. Sicut connaturalis modus agentis intellectualis, in preparando media consecutiva finis, est incipere ab ipsa intentione finis, & ex illa procedere ad electionem mediorum ad illum conducendum. Ita & in preparando media defectiva a fine, connaturalis modus operandi est incipere a voluntate defectiva a fine, & ex illa progredi ad electionem mediorum conducendum ad deficiendum a fine. Unde sicut Deus praeparans electis gratiam, cum effectu conducendam ad gloriam, debet prius intendere efficaciter gloriam. Ita & praeparans reprobis permissionem peccati, & gratiae efficaciter denegationem, conjungendam cum ultimo effectu reprobationis, scilicet cum exclusione a gloria, debet prius intendere exclusionem a gloria, quam peccati permissionem, & gratiae denegationem; & sic permissio peccati nunquam remittendi, supponit efficacem voluntatem exclusionis a gloria.

Confirmatur amplius: Omnis effectus supponit suam causam: Sed permissio peccati est effectus reprobationis, ut docet D. Thomas hic art. 3. his verbis: *Sicut praedestinatio includit voluntatem conferendi gratiam & gloriam, ita reprobatio includit voluntatem permittendi cadere in culpam*: Ergo illam supponit.

Denique eandem veritatem demonstrant omnia argumenta quibus disp. 2. ostendimus, electionem praedestinatorum ad gloriam, praesentiam meritorum antevertere. Quam sententiam ita certam existimat Bellarminus, ut dicat lib. 2. de gratia & lib. arb. cap. 11. *Illam non quorumvis doctorum opinionem, sed FIDEM ECCLESIAE CATHOLICAE dici debere*. Unde sic possumus arguere. Electio hominum ad gloriam, facta est ante praevisionem operum, ex solo beneplacito divinae voluntatis: Ergo & reprobatio negativa, seu exclusio aliquorum a gloria, ut beneficio indebito. Consequencia patet: Tum quia eodem modo loquitur Apostolus, loco citato, de reprobatione, ac de praedestinatione, quantum ad independentiam a praesentia operum. Tum etiam, quia hoc ipso quòd intelligimus, Deum aliquos ad gloriam eligere, ceteri qui non eliguntur, ab illa manent exclusi, & consequenter reprobandi, saltem reprobatione negativa.

§. II.

Statuitur secunda conclusio.

Dico secundò: Reprobatio, ut dicit voluntatem puniendi & infligendi poenam, non est